

สานต่อโครงการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส เพื่อเด็กกลุ่มเสี่ยง ปีที่ 3

เมื่อเร็วๆ นี้ มูลนิธิวัคซีนเพื่อประชาชน ร่วมกับ สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพดี และสร้างความตระหนัก ให้ความรู้เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโรคปอดบวม (Pneumonia) พร้อมเดินหน้าสานต่อโครงการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส เพื่อเด็กกลุ่มเสี่ยง ปีที่ 3 เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเด็กไทย เนื่องในวันปอดบวมโลก (World Pneumonia Day 2018)

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดให้วันที่ 12 พฤศจิกายนของทุกปี เป็นวันปอดบวมโลก หรือ World Pneumonia Day เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งเครือข่ายองค์กรระหว่างประเทศ สถาบันวิจัย สถาบันศึกษา และประชาชนทั่วโลก ได้ตระหนักถึงความสำคัญ พร้อมร่วมรณรงค์ป้องกันและการปลูกจิตสำนึก เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคปอดบวม ซึ่งจะช่วยป้องกันการเสียชีวิตของเด็กนับล้านคนจากโรคปอดบวมที่เกิดขึ้นในแต่ละปี โรคปอดบวมถือได้ว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขระดับโลก โดยจากสถิติขององค์การอนามัยโลกพบว่าเป็นโรคที่มีอุบัติการณ์สูงมีภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง เป็นสาเหตุการเสียชีวิตที่สำคัญ โดยเฉพาะในเด็กช่วงอายุ 5 ขวบปีแรกและผู้สูงอายุการสร้างความตระหนัก เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ การปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง รวมไปถึงวิธีการป้องกันโรคปอดบวมจึงเป็นสิ่งที่สังคม และสมาชิกทุกคนในครอบครัวควรให้ความสำคัญ เพื่อจะสามารถรับมือกับโรคปอดบวมอย่างถูกวิธี

รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์ทวี โชติพิทยสุนนท์ นายกสมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทยเปิดเผยว่า “โรคปอดบวม หรือปอดอักเสบส่วนใหญ่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียและเชื้อไวรัส ซึ่งสาเหตุที่พบได้บ่อยทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ถึง 1 ใน 3 มาจากเชื้อแบคทีเรียที่ชื่อว่า Streptococcus pneumoniae หรือ “เชื้อนิวโมคอคคัส” ผู้ป่วยปอดบวมจะมีอาการไข้ ไอ และหอบเหนื่อย บ่อยครั้งที่ผู้ป่วยจะมีอาการรุนแรงจนเกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น การติดเชื้อในกระแสเลือด ภาวะหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ โดยเฉพาะในเด็กแรกคลอด – ทำหวนปีแรกและผู้สูงอายุซึ่งมีภูมิคุ้มกันต่ำ จากข้อมูลเฝ้าระวังโรค ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 21 ตุลาคม 2561 ของสำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พบผู้ป่วยปอดบวมแล้วมากกว่า 230,000 ราย เสียชีวิต 184 คน โดยกลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด 2 อันดับแรก คือ ผู้สูงอายุมากกว่า 55 ปี และ เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 1 ปี สองกลุ่มรวมกันคิดเป็นร้อยละ 50 ของผู้ป่วยทั้งหมด โดยแพทย์สามารถวินิจฉัยโรคจากอาการและการตรวจร่างกายผู้ป่วย เช่น การเอกซเรย์ปอด และการตรวจเสมหะ ซึ่งการรักษา โรคปอดบวมมีด้วยกันหลากหลายวิธี เช่นการให้ยาต้านไวรัส (โรคปอดบวมจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่) ยาปฏิชีวนะ (โรคปอดบวมจากเชื้อแบคทีเรีย) แต่ปัจจุบันในบ้านเรามีการใช้

ยาปฏิชีวนะไม่ถูกวิธีอย่างแพร่หลาย ทำให้พบปัญหาเชื้อดื้อยามากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นการป้องกันโรคปอดบวมด้วยการฉีดวัคซีนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ เพราะนอกจากจะลดโอกาส การเป็นโรคแล้ว ยังสามารถลดปัญหาการดื้อยาจากการที่ไม่ต้องใช้ยาปฏิชีวนะตั้งแต่แรกได้ด้วยซึ่งวัคซีนที่สำคัญที่นำมาใช้ในการป้องกันโรคปอดบวม คือ วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส (หรือที่รู้จักกันในชื่อวัคซีนไอพีดี ในเด็กเล็กหรือ วัคซีนปอดบวม ในผู้ใหญ่) วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่นอกเหนือจากการฉีดวัคซีนแล้ว การป้องกันปอดบวมด้วยวิธีอื่นๆได้แก่ การหลีกเลี่ยงการเข้าไปอยู่ในสถานที่คนแออัด อย่างห้างสรรพสินค้า และโรงพยาบาล หลีกเลี่ยงการเลี้ยงเด็กในเนอสเซอรี่ที่อากาศถ่ายเทไม่สะดวกและไม่คำนึงถึงความสะดวก คนที่ป่วยเป็นไข้หรือมีอาการของระบบทางเดินหายใจ ควรปิดปากเวลาไอ จาม รวมทั้งสวมหน้ากากอนามัยและล้างมือบ่อยๆ เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค และที่สำคัญควรดูแลสุขภาพให้แข็งแรง”

นายแพทย์มานิต ธีระตันติกานนท์ ประธานกรรมการมูลนิธิวัคซีนเพื่อประชาชนและอดีตรับผิดชอบควบคุมโรค เปิดเผยว่า มูลนิธิวัคซีนเพื่อประชาชน ยังคงให้ความสำคัญเรื่องการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันที่มีต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย ซึ่งในปัจจุบันนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการดูแลสุขภาพ โดยเฉพาะการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันสำหรับเด็กไทย ซึ่งเน้นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงวัคซีนสำหรับเด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะติดเชื้อนิวโมคอคคัส และสมควรได้รับการป้องกันเป็นอันดับแรก เช่น เด็กที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องจากสาเหตุต่างๆ หรือมีโรคเรื้อรังของอวัยวะต่างๆ โดยในปีนี้มีมูลนิธิฯ ยังคงเดินหน้าสานต่อความร่วมมือกับสมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ในโครงการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส เพื่อเด็กกลุ่มเสี่ยง ซึ่งจัดขึ้นต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า โครงการฯ ที่จัดขึ้นต่อเนื่องในทุกปีนี้จะสามารถป้องกันการติดเชื้อนิวโมคอคคัสซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของโรคปอดบวม ในเด็กกลุ่มเสี่ยง ซึ่งจะส่งผลในการช่วยลดอัตราการเจ็บป่วยและเสียชีวิตในเด็กกลุ่มนี้ รวมถึงป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไม่ให้เกิดในชุมชนต่อไปอีกด้วย ปัจจุบันทั่วโลกตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันการติดเชื้อนิวโมคอคคัสเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยมีมากกว่า 150 ประเทศที่บรรจุวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสเข้าไปในวัคซีนพื้นฐาน (วัคซีนพื้นฐานคือวัคซีนที่เด็กในประเทศนั้นๆมีสิทธิเข้าถึงโดยไม่มีค่าใช้จ่าย) สำหรับในประเทศไทยมีเด็กเข้าถึงวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสเพียง 10% ซึ่งก็อยู่ในแผนระยะยาวของเราที่จะผลักดันให้วัคซีนนี้บรรจุอยู่ในวัคซีนพื้นฐานเช่นกัน

รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์ทวี โชติพิทยสุนนท์ กล่าวเพิ่มว่า “สมาคมฯ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานศูนย์กลางความรู้ทางด้านวิชาการโรคติดเชื้อเด็กรวมถึงมุ่งเน้นพัฒนาการดูแลรักษา และป้องกันโรคติดเชื้อในเด็ก เรายังคงมีความมุ่งมั่นในการให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันในการป้องกันโรคและลดการเสียชีวิตจากโรคอย่างต่อเนื่อง โดยในปีนี้ได้เดินหน้าสานต่อความร่วมมือกับมูลนิธิวัคซีนเพื่อประชาชน ในโครงการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส เพื่อเด็กกลุ่มเสี่ยง เพื่อเป็นตัวกลางในการส่งมอบให้แก่โรงพยาบาลที่เด็กกลุ่มเสี่ยงต่อโรคไอพีดียังไม่สามารถเข้าถึงการป้องกันโรคนี้ได้ และเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพเด็กเล็กให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคมไทย โดยในปีที่แล้ว ทางสมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทยได้ส่งมอบวัคซีน

ป้องกันโรคไอพีดีเพื่อเด็กกลุ่มเสี่ยง จำนวน 5,000 โดส แก่โรงพยาบาล 27 แห่ง ซึ่งมีเด็กในกลุ่มเสี่ยงต่อโรคไอพีดี ได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันไปแล้วมากกว่าหลายพันคน และในปีนี้เรายังคงเดินหน้าส่งมอบวัคซีนอีก 5,000 โดสเพื่อให้สามารถเข้าถึงเด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่ยังไม่สามารถเข้าถึงได้เพิ่มขึ้นและทั่วถึงยิ่งขึ้น โดยจะครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย”

“เมื่อใดที่ภาครัฐสนับสนุนให้วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัสบรรจุอยู่ในวัคซีนพื้นฐานให้เด็กไทยทุกคนจะมีประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้างเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นในข้อมูลของหลายประเทศที่บรรจุวัคซีนนี้เป็นวัคซีนพื้นฐานแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ นอร์เวย์ เดนมาร์ก สเปน พบว่าไม่เพียงแต่เด็กที่ได้รับวัคซีนจะมีโอกาสเกิดโรคลดลง แต่ในผู้ใหญ่ที่ไม่ได้รับวัคซีนก็ได้ประโยชน์ในการลดโอกาสการติดเชื้อได้เช่นกัน เพราะวัคซีนจะไปลดปริมาณเชื้อที่อยู่ในลำคอของเด็ก เมื่อเชื้อที่ลดลง การแพร่กระจายโรคในชุมชนก็ลดลงด้วยนั่นเอง” รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์ทวี กล่าวทิ้งท้าย

อีกหนึ่งโครงการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส เพื่อเด็กกลุ่มเสี่ยง ปีที่ 3 เนื่องในวันปอดบวมโลก (World Pneumonia Day 2018) โดยความร่วมมือระหว่างมูลนิธิวัคซีนเพื่อประชาชนและสมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย ในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคไอพีดีให้กับเด็กไทยทั่วทุกภูมิภาคที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อโรคไอพีดี (IPD) และไม่สามารถเข้าถึงการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคนี้ทั่วประเทศ โดยจะเริ่มส่งมอบให้แก่โรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทางทั่วทุกภูมิภาคตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2561 เป็นต้นไป